

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuler în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Un prelat primejdios.

(*) Cel mai primejdios om pentru viața noastră națională, este metropolitul Miron. Prin viața sa privată, numai pilde morale nu dă, ear' cât despre viața sa publică, tot așa: este un șir neîntrerupt de scandale. Nu numai își bate joc de frumoasa constituție, câștigată cu atâtea lupte de marele Șaguna, dar' o primejduiește, ori-că este pentru el numai un mijloc de a sluji în cel mai nemernic chip toate guvernele ungurești.

Sunt atâtea fapte, cari dovedesc toate, că e destul ca guvernul unguresc să vrea ceva, și Miron execută mai prompt decât un gendarm porunca mai marelui seu. A mers până a vota proiectul de lege, contra cărui au votat toți ceilalți prelați români.

Acum a dat eară semn, că în orice împrejurare și pentru orice ispravă, guvernul poate conta pe dînsul.

Publicăm în altă parte a ziarului nostru epistola ce primim dela un învățător român. Numele nu împoartă. Faptul însă este de o mare gravitate.

Eată ce s'a întâmplat.

Gendarmii au luat la țintă pe un învățător, probabil pentru-că el s'a arătat în totdeauna un Român cu sentimente naționale. Prin amenințări au scos deci dela niște bieți țărani mărturisiri contra învățătorului. Au făcut apoi arătare la procuror, acuzând pe învățător de căte crime toate. La rîndul lui, procurorul face arătare către inspectorul de școale, acesta ministrului. Ear' ministrul pur și simplu ordonă consistorului să destituie pe învățătorul criminal și să-i interzică de a mai putea funcționa vreodată în nici o școală. Miron execută porunca. Învățătorul, care nu primise până acum nici leafa pentru cât a servit, e lăsat pe drumuri.

Mateilor îmbuibai dela consistor, are vre-unul dintre D-Voastră cinismul să apere această faptă mironistă? Haide, să vă vedem, care veți ave curajul să susțineți, că fapta lui Miron nu este o trdare a dreptului autonom al bisericii gr-orientale române? Care dintre smeriții părinți călugări, adăpostii pe la consistor, va ave atâtea răutate în suflet, încât să nu recunoască cel puțin atâtea, că a fost nespus de crud Miron, când în vreme de iarnă alungă pe strade un învățător credincios neamului seu?

Și încă în ce împrejurări: înainte de a se fi constatat vinovăția învățătorului, înainte ca acesta să fi fost măcar ascultat de judele de instrucție.

Dar' astfel guvernul unguresc poate să nenorocească pe ori-care învățător și preot român. Și se știe, că „patrioții“ chiar pe cei mai harnici învățători și preoți români îi privesc cu ură și năcaz!

Dar' așa Miron, metropolitul arhidiecesei române ortodoxe, nu mai este păzitor credincios al turmei sale, ci lupul sâlbatec, groază a turmei. În fața guvernului chiar, a uitat de ori ce demnități și s'a înjosit la rolul rușinos de haiduc, care execută ce poruncește stăpânul.

Unde ești, Șagună, să vezi cum mitra ce odinioară era purtată cu atâtea splendoare, azi un nemernic o tăvăleşte prin noroiu?!

Și unde sunteți voi, reprezentanți aleși ai bisericii române gr.-orientale, cari lăsați ca autonomia, tesaurul scump al bisericii voastre, să fie astfel stîrbită, nimicată chiar.

Dar' dacă veți răbda ca să se re-pețească astfel de lucruri în biserica și școala română, „sinod“ și „consistor“, nu sunt decât „paradă“. Și încă primejdioase, pentru-că la urma urmelor, totuși nu este atât de rău și de rușinos ca guvernul cu dela sine putere să destitue și să nenorocească pe învățătorii și preoții români harnici, ca-și-când aceasta se face prin un prelat ales și susținut de noi.

Nu e vorbă aici de o persoană. N'are, de sigur, n'are să peară națiunea română, dacă un învățător a fost dat pe drumuri.

Este însă de apêrat un principiu mare: organele noastre bisericești să nu fie făcute instrumente ale guvernului unguresc.

Și să nu lăsam ca fărâdelegile unui prelat nenorocit s'ajungă sistem de cărmuire.

Nu e destul, că Miron își petrece viața în trândăvie și în fapte sardana-palice? Să-l lăsam ca să atenteze și la autonomia bisericească-școlară?

Nu se află între sftinicii sei nici unul, care să-l scuture, să-i spună ce rol trist joacă?

Să-l scuturăm noi, să se știe, că cel puțin s'a protestat când el s'a arătat bisericii și școlii române vrășmaș, ear' sugrumătorilor nostri: guvernului unguresc, slugă scârbos.

Din parlamentul german. În ședința din 11 Decembrie, discutându-se bugetul în parlamentul din Berlin, socialismul Bebel a produs prin o vorbire a sa mare șgomot. Bebel i-a reflectat cancelarului la o vorbire din ședința precedentă, în care acesta atacase pe socialiști.

Bebel spune, că partidul social democrat nu se leagă numai în iluziuni. Dacă cancelarul promite, că de aci înainte se vor aplica mai aspru legile existente, el trebuie să știe, că social-democrații nici până acum nu au fost cruțați de lege, ci au fost atacați și persecutați chiar și din părțile cele mai înalte. (Președintele îl admoniază a omite persoana împăratului din desbatere).

Continuându-și vorbirea, se ocupă cu pozițiunea socialiștilor în Germania. Socialiștii nici când n'au fost dușmanii Germaniei unite, căci fără anterioara dezvoltare a Germaniei, socialiștii, ar fi imposibili. Ei nu vor deci distrugerea Germaniei și protestează în contra atacurilor ce li-se fac din motiv, că nu au luat parte la sărbătorirea evenimentelor istorice din anul 1870.

Germania va fi odată bucuroasă de a putea conta la socialiști, când vor înainta dușmanii din dreapta și din stînga. Germania a făcut cel mai greșit pas atunci, când i-a anexat Alsația-Lotaringia. Numai prin aceasta s'a prefăcut Europa în tabără de războiu, armatele s'au urcat la un număr întreit, Rusia s'a făcut judecătorul de pace al Europei. Încheie cu cuvintele: *Vivent nos amis, les ennemis!* (Trăiescă prietenii nostri, dușmanii nostri!) Lui Bebel i-a răspuns ministrul de războiu Broussart, criticându-i aspru enunțările socialiste.

Opoziția croată în parlamentul maghiar. Adunarea provincială din Croația își va alege în săptămîna aceasta doi deputați din sinul partidului seu guvernamental, pe cari îi va trimite pentru apărarea intereselor croate în parlamentul maghiar „Agrar Tagblatt“ scrie, că în împrejurările aceste interesele Croației vor fi debil apărute, pentru-că guvernamentalii nu-l spriginesc pe banul Croației cum poate ar dori o, apoi nici nu vorbesc ungurește pentru-că nu știu. În limba croată însă nu vor vorbi pentru-că nu sînt de nime înțeleși. Se simte deci lipsa, ca să se trimită la Budapesta reprezentanții opoziției. De ce să fie acea opoziția prescurtată, care este spiritual poporului?

Foile maghiare se ocupă și ele cu această stare a lucrurilor din Croația.

Pensionarea honvezilor.

(S.) Știrea despre pensionarea mai multor generali din armata honvezească, se confirmă. Dela manevre încoaci au fost pensionați până acum doi generali din cavalerie: Zoltán Elek și Voïnarovits. Foile ungurești spun, că vor urma curînd și alte pensionări, rînd pe rînd, toate, câte au fost anunțate îndată după manevre de ziarul „Hazánk“.

„Magyarország“ dela 12 c. scriind despre aceste pensionări, spune anume, că îndată după manevre M. Sa Monarchul a zis despre honvezi:

„Domnii explică rău cuvintele de laude pronunțate de Mine în fiecare an. Cavaleria honvezească, în loc de a progresa, din an în an a dat îndărăt în cee-ce privește dispozițiile ei războinice“.

Pe lângă greșelile săvîrșite pe terenul cîmpului de manevre, s'au făcut însă și alte păcate. Eată — după „Magyarország“ — care:

„Instrucția cavaleriei honvezești a fost de model când în locul decedatului Henneberg. Ioul de prim inspector a fost încredințat lui Zoltán Elek. S'au pus multe speranțe înrînsul, lipsa capacității suficiente în cele-ce privește conducerea, s'a dovedit însă în mod eclatant... Sub inspectoratul lui Zoltán au fost apoi numiți comandanți de regimente mulți ofițeri superiori, pe cari Henneberg de mult nu-i ținuse apți a fi comandanți, acum însă în urma legăturilor familiare au reușit să fie numiți“.

Va să zică nu numai incapacitatea, ci și hatărul s'a încuibat între ofițerii honvezi, „ceea-ce a grăbit pensionările amintite“, cum scrie numitul ziar unguresc.

Evident, Ungurii cred că și la armată merge ca în funcțiunile publice unde îi numește guvernul: să nu lucreze, ci să caute a avansa prin protecție, în urma legăturilor familiare.

Li-s'a dat însă o lecție strașnică.

Ătău de toate cei vinovați au fost trecuți la pensiuie, ear' cât despre inspectorii noi, eată ce scrie numitul ziar unguresc:

„La înaltul post de inspector general acum M. Sa a pus pe generalul Klobucar Vilmos. Acest domn general este adeică, după cum se știe, un Croat cu trup și suflet după asemănarea lui Iellasis, care nu știe un singur cuvînt ungurește. — Celalalt, generalul

Gandernak, transferat la honvezidela reg. 67 al infanteriei din armata comună, ca comandant de regiment a oprit pe ofițeri ca în convenirile lor să vorbească ungurește. Nici ceilalți ofițeri, locotenenți și căpitani, transferați din armata comună la honvezi, deasemeni nu mult prețuesc limba maghiară.

„Acum stăm deci așa, că avem un inspector de cavalerie regesc honvezesc Croat, avem un comandant de divizie, care este Neamf“.

De sigur, M. Sa Monarchul când a făcut aceste numiri și transferări, s'a gândit întău la interesele puterii armate a împărăției. Ungurii însă, după-cum se vede, în primul loc se gîndesc la... limba maghiară, par-că în războiu cu limba o să se bată! Ei, pătrunși toți și în toate de șovinism, nu se gîndesc, că cetățenii nemaghiari, cari constituiesc majoritatea statului ungar, n'au nici o poftă să contribuie cu avutul lor la susținerea unei honvezimi, în care să se cultive limba maghiară, ci oștire care să apere patria în timp de primejdie.

Dacă nu au înțeles aceasta până acum, poate-că după lecția dată din loc prealalt, vor mai lăsa ceva din pretenșiunile lor șoviniste, vor înțelege, că soldații sînt pentru a mînuși arma, ear' nu pentru a ști bine gramatica limbii arpadine.

Alegerile în România.

Cu alegerile pentru colegiul al III-lea (cel țărănesc), campania electorală din Româniă s'a terminat.

Au reușit la acest colegiu 30 liberali, 2 independenți și s'au declarat două balotage.

Între cei aleși este și dl Horea Rosetti, fiul marelui C. A. Rosetti. Dl N. Filipescu, care înainte fusese ales la Brăila, acum și-a retras candidatura. La Tecuciu s'a ales dl I. Bianu, de origine ardelean. Socialistul I. Nădejde a intrunit în București numai 6 voturi (din 1098 votați), ear' la Iași 8 voturi (din 546 votați).

S'au dat următoarele voturi:

Liberalii . . .	20.359 voturi
Conservatorii . . .	3.869 „

Ear' făcîndu-se socoteala finală, au intrunit, la toate colegiile:

Liberalii . . .	126.504 voturi
Opoziția . . .	24.865 „

FOIȚA „TRIBUNEI“

Societatea de lectură

„ANDREIU ȘAGUNA“.

(Ședința festivă.)

E posomorită viața seminaristilor nostri, lipsită de ori-ce distracție socială! Pare că le cetești din față vecinica lor nemulțumire atunci când îi vezi în șiruri lungi eșind prin poarta vechiului seminar și trecînd în capela la ruga de dimineață sau de seară, sub supraveghierea continuă a unui cuvios părinte. Când treci în amurgul serii pe dinaintea seminarului, așii zăvorîta poarta neprietenoasă și după ea trăiesc aproape două sute de suflete tescuite în niște scunde chiliuțe, două sute de tineri plini de viață! Această monotantă viață de internat, pare-mi-se, este o flagrantă contradicție cu spiritul timpului. Ea îți revoacă involuntar în memorie viața aschetică medievală a monachilor, cari și ei aveau mai multă libertate individuală!

Nu mai odată în an se înseninează fețele seminaristilor nostri, atunci îi vezi veseli, cu un zîmbet victorios, umblînd, lucrînd și aranjînd prin seminar.

E seara Stului Andreiu, care toți cu pie memorie o sărbătesc întru amintirea providențialului bărbat Andreiu Șaguna. Și de bucuria lor părtășă se face întreaga lume românească de aci, care din vremuri s'a obi-

nuit nu numai a-l asculta pe seminarist cîntînd în strană strămoșeștile samo-glasuite și doioasele priceșne, ci a-l însoți și în manifestațiunile de bucurie din această seară. Și însoțind publicul românesc pe seminaristi la acest act de o frumoasă solemnitate, el își aduce tributul seu de înaltă stimă față de cel sărbătorit.

Sărbătoritul Andreiu este patronul societății de lectură a teologilor și pedagogilor din Sibiu.

Această societate este pulsul vieții seminariale. Ea pune base relațiilor de reciprocitate dintre preot și învățător și conlucră la marcarea liniei de conduită în viitor a acestora. Chemarea acestei societăți e grea și multilaterală, căci ea are să ne dee harnici propagatori ai culturii naționale, caractere neșovăitoare, inimi românești. Timp de 28 de ani de când există „Andreiu Șaguna“, ea s'a achitat după posibilitate de datorințele sale. Citez aci verdictul unui ilustra Român asupra acestei societăți, a fericitului George Barițiu, dat membrilor societății din incidentul felicitării la jubileul lui de 80 ani: „Între societățile de lectură a tinerimii române, societatea d-voastre ocupă un loc de frunte. Dacă veți lucra pentru susținerea prestigiului acestei societăți, dacă veți știi propaga spiritual marea și binefăcătoarea marelui d-voastre patron Șaguna, ați satisfăcut chemării de membri ai acestei societăți. Mer-

geți și profesati crezul lui în păturile bietului nostru popor!“ Astfel a vorbit Barițiu. Sfîntă poruncă fie fiecărui seminarist aceste cuvinte!

Ca în fiecare an de când cunosc societatea, așa și în acesta am grăbit a asista la producțiunea literară musicală a tinerimii noastre. Interul seminarului era îmbrăcat în haine de sărbătoare.

Lampionele tricolore umpleau curtea de raze fantastice. Verdeața de brazi răspîndia un blînd miros primăvăratice.

Grupuri de pedagogi tineri priviau uimiți din umbra unui ambit la publicul ce venia la serată. Deasupra ușei ce duce în sală stătea salutul tuturor: „Bine ați venit!“

Dar' puțini au venit! Publicul românesc în anul acesta s'a arătat indiferent ca poate nici-odată față de societate.

Au lipsit mulți, mulți de tot. S'au distins prin absență chiar și cele mai distins familii, au lipsit și domnul și doamna C..., cu toate-că d-na C..., era de altă-dată în urma irezistibilelor sale grații stăpînitorea situației. Firește, că a fost la mijloc și o penibilă coincidență, fiind tot în seara aceasta și un concert militar, care pentru unii o h-rivitorii au oferit o mai rentabilă distracție, decât modestii nostri seminaristi ar fi putut-o. Au excelat însă prin absență, sau în termeni oficiali vorbind, s'a îndurat a excela îndeosebi E. Sa Metropolitanul.

Aceasta însă noutate nu-i, exceland d sa, a comis numai un act de consecvență, a lucrat numai în virtutea princi-

piului de perseveranță. Pentru-că de când providința d-zească l'a trimis din ironie — drept (?) urmaș al lui Șaguna, la nici o sărbare de această natură nu a luat parte, la examenele seminariale Metropolitanul încă până astăzi numai „în efigie“ s'a lăsat să fie reprezentat, astfel seminaristii nici că l-ar cunoaște, dacă nu li-s-ar stîrni curiositatea, vîzîndu-l des promenînd la un loc și timp anumit!!

E trist dar' just, ca tinerimea din seminar să fie resignată în urma acestei sorți, să fie indignată vîzînd că ingerința Metropolitanului în trebile ei numai restricțiuni îi aduce.

E trist, dar' foarte just însă și aceea ca Metropolitanul să considere în manifestațiunile tinerimii din seara Sf. Andreiu o demonstrațiune în contra sa.

Glorificarea lui Șaguna este în sine o desavuaree a actualului Metropolitan, pentru a ea îl găsim pe Miron ca un dușman vîdit al societății „Andreiu Șaguna“.

Acestea spre știința seminaristilor nostri!

Absențele vizate însă au fost recompensate prin numărul celor prezenți. Am vîzut în sală stîmabilele familii ale domnilor Cristea, Șpan, Vecerde, Cunțan, Luceța, Costin, am vîzut apoi o compactă cunună de domnișoare, în frunte cu un încântător buchet al d-șoarelor din internatul „Asociației“. Chiar și din provincie au luat parte la serată vre-o câteva familii.

Să vedem însă care a fost meritul seratei din 29 Nov. v.

Președintele societății, profesorul Dr. Petru Șpan, arată într'un scurt cuvînt de deschidere, că această sărbare formează în viața tinerimii un moment plin de farmec, ea este o școală a vieții, are o deosebită importanță educativă. Accentuînd, că această societate de lectură trebuie spriginită din punct de vedere național, declară ședința publică de deschisă.

Urmează „Cuvîntul ocașional“ rostit cu deosebită vervă de vicepreședintele societății Victor Făcăla, teolog. Frumosul discurs îi face onoare nu numai dlui Făcăla, ci întregii societăți. Am auzit în acest cuvînt ocașional următoarele frumoase și demne pașage: „Ca un lucefer al Românilor, marele arhiepiscop Andreiu este trimis de providință, ca să scoată din neagra robie pe poporul român și să-l conducă pe calea progresului către ținta dorinței sale. Acest bărbat „preot ce crucea în frunte“, călăuzit de o voință neînrîntată și de curățenia inimii sale nobile, purtînd în dreapta sa toiaș sfînt ca odinioară Moise, a despărțit valurile întunecului și prin ele a condus oastea creștină la scopul doririlor.“

„Purtîndu-și privirea peste plaiurile locuite de Români, dar' Români, cărora numele li-s'au schimbat, pămîntul li-s'a furat, inima lui geme împreună cu inima acestui popor îmbrăncit în pulbere și astfel depune jurămînt solemn, că va lucra pentru renașterea și deșteptarea poporului român din amorțea, în care întunecul vremurilor l'a aruncat.“

Din parlamentul cisleithan.

În ședința Reichsrath-ului dela 9 Decembrie, deputatul antisemit Dr. Schlesinger, profesor la înalta școală de agricultură („Hochschule für Bodenkultur“), cunoscut prin scrierile sale de economie națională, a rostit o cuvântare admirabilă social-economică, în care a atins și apropiata reînnoire a pactului dualistic. Nu putem lăsa să treacă neobservată această parte a discursului său, care a infuriat la culme pe patrioți. Eată-l acum în extras mai mare:

Desvoltarea bunăstării materiale a Austriei e foarte stăginită prin influența Ungariei; căci înainte de toate în Ungaria există un curent antidinastic și antiaustriac, care face cu neputință o procedură comună întru a ridica bunăstarea poporului; ear' apoi fiindcă Ungaria este guvernată, nu e vorba, la aparență de guverne maghiare, dar în realitate de către ovrimea bogătană, care lucrează numai pentru a exploata popoarele.

Vă mai aduceți aminte, domnilor, că cu câțiva ani înainte de aceasta, pe când trăia înău Ludovic Kossuth, acest dușman de moarte al Casei habsburgice, că el a fost ales cetățean de onoare al Budapestei; vă aduceți aminte, că murind Kossuth, partizani lui au vrut să înghețe flamura de doliu și pe palatul regal dela Buda. Ei bine, domnilor, oare aceste lucruri să fie semne de credință către Domnitorul care a dat cele mai mari dovezi despre bunăvoința Sa către Ungaria? Și acest Monarch, cu inimă plină de bunățate, a dat voe fiului guvernorului de răsvrățitor a se reînnoire în Ungaria, unde Francisc Kossuth, fiul lui, a fost bineventat și este sârbătorit ca „părinte Ungariei“, dar' care suma ține niște vorbiri, pline de cea mai negră ură față cu Austria și Împăratul.

Și dintr'astfel de stări să înflorească bunăstarea popoarelor în ambele părți ale monarhiei? Noi, Austriaci, să nu pronunțăm nici o vorbă, care ar putea periclită învoeala în Ungaria, pe când celor de dincolo le este permis a caracteriza nesupărând mâinile Austriei oferite spre învoeală ca „mâni ostentive ale unui sugrumător“. Francisc Kossuth a zis într-o cuvântare: „Noi trăim cu Austria cămătorii, decât cuceririle din 1848 ne-au înmărit pe noi, pe când consoartă noastră a ajuns o hârcă bătrână și urâtă. Cine se poate mira deci, dacă voim să ne despărțim de o astfel de soată, mai ales, când această hârcă bătrână ne costă grozav de multe parole?“ Ei bine, dlor, vă întreb: noi cești din Austria perdit-om oare și cea din urmă picătură de simțământ de onoare, încât trebuie să răbdăm de a ni-se arunca o astfel de murdărie în față? Guvernul nostru a tăcut față cu aceste prozăvenii nepomenite, el s'a lăsat a fi declarat fără onoare și n'a intervenit pentru onoarea Austriei.

Dlor! Cu o astfel de haită de oameni, cari înoată în bălgar, ar fi să încheiem noi o învoeală? Într'adevăr, foarte departe am ajuns cu politica noastră de spirit blăjin! Este cu neputință a pacta cu o astfel de haită brută de curățitori de canaluri jidano-maghiari, luată în ocrotire de către guvernele maghiare. Noi nu voim să depindem de Ungaria, nu vrem să devenim slugile Jidano-Maghiarilor și vom reclama cu insistență libertatea noastră față cu Ungaria.

În măsură tot atât de mare, ca partidul kossuthist, ba și mai mult încă, se poartă dușmănos față cu noi Austriaci ovrimea din Un-

garia. Ori unde-i este numai ca puțință casei Rothschild, de a pune la contribuție pentru sine stările politice și economice ale cutării și cutării țeri, se va înstăpâni, chiar dacă nu-și pune numele seu în frunte. Apoi toate capetenile financiare ovricești, cât de mari să fie, stau mici pe lângă Rothschild și au a se teme de răsunarea lui, dacă ar cuteza a plănui vr'o întreprindere fără de Rothschild. De când Ungaria este legată de Austria numai printr'o învoeală, ea este stăpânită, până sus în cele mai multe cercuri guvernamentale. De un spirit gheșeftăresc, care n'a putut ține din nici un cap de Maghiar sau de Șvab. Toate acțiunile cuprinse în tratatul de vamă și comercial încheiat între Austria și Ungaria precum și faptele politice învederează un spirit gheșeftăresc rafinat și departe vazător, pe care îl vedem întrupat numai în casa Rothschild d-ească.

Dlor! Întreaga viață comercială a Ungariei este îndreptată întru a se îmbuibă de bogății mare capital nobil și prin urmare a exploata până la măduva oaselor stratele largi ale popoarelor. Nainte de toate se învederează, că introducerea valutei de aur la noi a pornit din Ungaria, că adecă bogătina financiară a lui Rothschild sta ascunsă la spatele guvernului ungar, căci tocmai casa Rothschild are cel mai mare interes la înscenarea valutei de aur. Pe lângă aceasta, Ungaria s'a mai arătat ca teren priincios în introducerii unei industrii, în care capitalul cel mare poate plasa treptat sute de milioane de florini pe interese excelente.

Prin urmare, dlor, dacă în modul acesta Ungaria pe de o parte este străbătută de un curent antidinastic și antiaustriac, ear' pe de alta stă pe deplin sub influența capitalurilor mari ovricești: Austria nu numai n'are altceva de făcut, decât a se teme de cele mai grave pericole pentru desvoltarea sa culturală ci va fi mai bine a scăpa cu totul de Ungaria, decât să ne lăsam a fi subjugată. Ungaria așa-dar' este numai o pedecă a desvoltării noastre culturale.

Dr. Schlesinger trece apoi la aprecierea hărților de valoare ungare, luându-se ca punct de mănecare o broșură scoasă la tipar de către o societate comercială din Austria-de-jos, sub titlu de: „Învoeală cu Ungaria“, care broșură laudă până la șapte ceruri stările economice ale Ungariei. Combătând afirmațiunile cuprinse în ea, vorbitorul antisemit se oprește mai pe larg la hărțile de valoare ungare și spune între altele:

„Ora, în care se vor prăbuși hărțile de valoare ungare, de aceea nu mai poate lungă vreme întârzia a sosi, fiindcă reînnoirea compromisului foarte probabil nu va merge tocmai așa lesne înainte, ci va strală o luptă vehementă în întreaga Austrie contra pretenșiunilor de sigur obraznice ale Ungariei. La această reînnoire, Austria nu poate juca rolul unui mut, nu poate permite a fi și ocărită, ear' ceea-ce cade și mai greu în cumpănă, dlor, este că: Austria nu poate la nici un caz să dea Ungariei bani, numai și numai pentru ruinarea industriei noastre“...

„Se va produce un *Krach* în Ungaria, poate încă înainte de expoziția millenară, întocmai astfel, precum s'a produs *Krachul* înainte de expoziția universală vieneză dela 1873. Deja la prima năvală jo se cadă cursurile cu 2-3%; ear' dacă odată frica se va apuca de public, el va svrîi cu duzinul

logi Lazar Tritean (Ovidiu) și Ioan D. Șortan (Ibis). Deosebit haz a strinit predarea canțonetei „Clevetici-Ultra-Demagogul“ de către dl Traian V. Motora, un perfect talent comic.

Au fost executate din partea corului seminarial și două cântece frumoase. Corul a fost condus de către marele nostru măiestru George Dima, care totdeauna s'a simțit bine în mijlocul tinerimii seminariale.

Publicul s'a depărtat pe deplin satisfăcut. A urmat după aceea și un mic baahet, dela care însă noul director seminarial a exchis pe străini. Numai cunoscutul popa Prie a primit intrare, cu încă vr'o câțiva soți. Tinerimea s'a scandalisat de noua măsură pedagogică a noului director. Era noua în care a intrat viața seminarială sub mâna de Catone a unui nou conducător nu ne prevestește bucurie. Căci nu prin meditațiuni îndelungate precum exista usul la seminariile catolice, nu prin restrîngerea la un minimum a libertății în general, precum se face în seminariile noastre, se resolvează marea problemă culturală, ce preoții nostri cu învătătorii împreună au a o deslega. Contactul cu lumea externă este o școală a mijloace culturale pentru tinerime aproape atât de puternice cât și mijloacele școlii teoretice.

Ar face bine noul director, dacă nu ar despoia tinerimea și de puțințele libertăți ce până acum le-a avut. Atunci!

și fără încetare marfă la piață, ear' cursurile vor căde tot mai jos și mai jos. O excepție de toată lauda printre hărțile de valoare cisleithane fac acțiunile institutelor bănești din Sibiu, ceea-ce relevă aici mai în-deosebi.

„Nu pot deci, decât să povățuiesc cu stăruință pe capitaliștii mici din Austria, de a vinde cât mai de grabă hărțile de valoare ungare ce le posed, și anume: întâiu pentru-ca banii nostri să nu mai slujească Ungurilor drept armă spre a combate și a ruina industria noastră; ear' mai departe spre a se îngădi de pescuitul cel mare, ale cărui mreji vor fi deodată strinse poate tocmai în momentul când mai puțin ne vom aștepta la el. Eu trebuie să ridic acest protest, aici în casa aceasta, pentru-ca să nu 'mi-se facă mai târziu imputări de a fi neglijat datorităle noastre; ear' noi, cestia din partidul nostru, nu vom cruța nimic, să mergem pretutindeni, în orașe și sate, să vorbim în adunări de alegători, să atragem atențiunea asupra pericolelor, pe cari ni-le-a impus deja până acum lipsa de considerație a Ungariei, cu care voește să se năvălească și mai tare peste noi la apropiata reînnoire a compromisului.

„De aceea, strig eu către popoarele Austriei: jos cu hărțile jidano-maghiare! parte din patriotism austriac, parte din cauza pericolului, că multe din ele vor deveni hărțile de maculatură; jos cu svindul millenar! pentru-ca posesorii hărților ungare să nu pățească un *krach* și mai rău decât a fost cel din 1873.

O mare infamie.

Primim următoarele:

Deva, 8 Decembrie 1895.

Azi am fost la inspectorul regesc de aici, Réthi Lajos, ca să cer lămuriri cu privire la suspendarea mea dela postul de învătător din Dencul-mare.

Cu o vie satisfacție îmi deslușește, că cercetarea a venit dela procurorul regesc din M.-Oșorheiu în urma unei denunțări pe cât știe d-ș, făcută de către niște Români din Roșcani. Motivele cercetării sunt: ațtări mari la ură contra statului și lucruri grave politice precum: adunări de noapte secrete cu poporul, îndemnarea acestuia la răscăală, înjurături la adresa ministrilor, fișpanilor și crimă de „lesă maiestate“.

Firește că eu din toate acestea nu știu mai mult decât că ele sînt toate scoritură și minciuni grosolane.

Într'aceea m'am întâlnit cu vre-o câțiva oameni din Roșcani dela, cari am aflat, spre surprinderea mea, că acolo a cutreerat în vre-o trei rinduri gendarmi, luând aproape tot satul la întrebări despre toate lucrurile ce 'mi-s'au adus ca învinuire.

Oamenii, firește toți au zis că n'au auzit că eu să fi vorbit așa.

Atunci voinicosal gendarm Muutyan a început a ghintui poporul, care ținea în partea dreaptă și a face presiune asupra lui zicînd:

„Mințiți, voi țineți cu blăstămatul acela, care mănă-pomâne va șede la răvaș“.

„N'a fost acela blăstămat, ci om de omenie“, ziseră mai mulți oameni curajoși.

Durere însă, vre-o 5-6 oameni, vîzînd cătrînirea gendarmului se spăria și mărturisă de frică tot ce l'a întrebă.

Astfel s'a pornit goana asupra mea, care s'a început cu ridicarea mea din post în timp de iarnă și știe bunul Dumnezeu unde și cum se va sfârși. La câte și mai câte judecătorii și tribunale mă vor țira.

Dar' nu 'mi-ar păsa mult, că precum au suferit sute și mii de bărbați vrednici ai națiunii noastre și eu pot suferi ori-ce prigonire. Mă doare însă de slăbînogirea metropolitului Miron, care cu vre-o 3 oamei de ai lui a făcut consistorul și au adus sentența de a fi îndepărtat fără nici o cercetare dela postul meu, nefiindu-'mi iertat a mai funcționa în nici o comună, lipsindu-mă și de salariul de pe timpul cât am servit anul acesta.

Asta dovedește foarte clar, că guvernul dispune de metropolitul Miron Roman și-l întrebuințează ca unealtă pentru planurile sale de maghiarizare. (ori să facă ce nu pot gendarmii! Red. „Trib.“)

Frați învătători și preoți, grijăți ca să nu apucați pe mâna unui netrebnic denunțant, care să facă vre-o arătare criminală asupra voastră, că apoi metropolitul nostru, supremul părinte vine cu sateliții lui și vă omoară înainte de a fi judecați, precum a făcut cu mine. Vă lasă în cap de jarnă pe strade flămînzii și cu copilașii goi.

Ilariu Tulburean.

Lupta în comitate.

Oradea-mare, 12 Dec. st. n. 1895.

În nrul 266 al prețuitului ziar ce redigăți, sub titlul „Cum stăm în Bihor?“, ca întregire la articolul apărut în nrul 260 al

„Tribunei“, subscris de anonimul „Omicron“, un al doilea anonim „Un Bihorean“, publică un lung articol despre neglijența Românilor din Bihor, cari prin indiferentismul și neînțelegerea manifestată, într'adevăr a dat motiv la acele grele învinuirii, ce 'mi-se fac în acei doi articoli.

Pe anonimul „Un Bihorean“ iubirea de neam și poate ael fapt l'a condus a serie acele șire, că deja am ajuns în letargia noastră până acolo, că azi din partea jupânilor dela putere, noi Bihoreni sîntem priviți, după conceptul lor de patriotism, de „buni patrioți“.

E nu numai ridicol, dar' și păcat a te supăra, când cei-ce conduc destinele patriei sînt atât de nobili, încât recunosc patriotismul devotat al cutărui popor; la noi s'au schimbat însă principiile generale, s'a șters legea firei, pentru-că la noi calitățile de a pute fi bun patriot nu consistă în iubirea de patrie, nu întru împlinirea datorințelor cetățenești, ci ca să ajungi a fi considerat de bun patriot trebuie să sacrifici pe altarul patriei 50 cr. pentru a-ți schimonosi frumosul nume, pe care antecessorii tăi cu fală l-au purtat, trebuie să-ți tradezi neamul, să-ți lapezi dulcea limbă, pentru care străbunii nostri au luptat secolii întregi, ca să ni-o poată păstra și numai fiind astfel înzestrat poți conta a fi privit de „bun patriot“.

În acest sens firește, numirea de „bun patriot“ nu ne servește spre onoare, ci din contră aceasta este numai un blam pentru noi.

Nu mă surprinde deci de loc articolul anonimului „Un Bihorean“, nici cele zise în acest articol nu le consider de ieriemiade, cu atât mai puțin voi pute să-l numesc acest articol de tânguire sau să-mi strnească ris; căci, durere, grelele învinuirii ce 'mi-se fac sînt basate.

Nu scopul de a scusa sau obiectiona, cu atât mai puțin intențiunea de a respinge gravele acuze cuprinse în acel articol mă îndeamnă a serie aceste șire, ci zelul prea încordat al anonimului „Un Bihorean“, când pentru păcatul alor 250 mii de Români voește a trage la răspundere între alți puținii și pe dl Nicolau Zigre.

Anonimul „Un Bihorean“ fără de a scruta adevăratele cauze ale letargiei groase, pentru indiferentismul și neglijența unui pătrar de milion de Români, destul de ușuratic și poate fără de a-i mustra conștiința îl face răspunzător pe acel bărbat, care ca secretar consistorial, ca deputat sinodal și consistorial, ca conducătorul fundațiunii „Zsigaiana“, ca președintele comitetului parohial, ca membru în congregațiunea comitatensă, ca avocat și fiu devotat al scumpei noastre națiuni, cu iubire adevărată și nesfîrșită către neamul românesc într'un pătrar de secol cu un zel neobosit a muncit și sacrificat pentru prosperarea neamului nostru.

Ca să pot convinge pe anonimul „Un Bihorean“ despre adevărul aserțiunilor mele, aș pute să scriu coloane întregi din faptele naționale ale acestui vrednic bărbat, dar' nu voesc a abusa de ospitalitatea on. Redacțiunii, și aș face numai un lucru de prisos, căci ne este cunoscut tuturor zelul acestui modest stegar.

Nu pot să retac însă cazul din care își formează „Un Bihorean“ acusa la adresa dlui Zigre; pentru aceea pe scurt și fidel îl voi aminti.

În preajma alegerilor membrilor pentru congregațiunea comitatensă, tocmai dl Zigre a convocat la o ședință pe alegătorii Români din loc și giur pentru a stabili, că în fiecare cerc electoral cine să fie candidații poporului român. Că la această ședință au luat parte numai 5 respective 3 inși, nimeni nu poate să zică, că dl Zigre e cauza, mai virtos, că pe lângă tot indiferentismul manifestat din partea celor convocați, dl Zigre împreună cu cei cari s'au prezentat și-au împlinit datorința expedînd apel către alegătorii români, în care l-au informat, că pentru cine să-și dea votul și ce ținută să urmeze la alegeri alegătorii români. Că aceia cari stau în mijlocită atin-gere cu poporul nu s'au nisuit a executa conclusele ședinței ținută în Oradea-mare, asemenea nimeni nu poate să zică, că dl Zigre e cauza.

Oare nu era mai bine, dacă anonimul „Un Bihorean“ căuta pe cei vinovați între aceia, cari au întemeiat bancă cu Jidani, sau între aceia, cărora interesul privat le stă mai presus, ca ori-și-ce datorință față de națiunea lor?

Pentru aceea anonimul „Un Bihorean“ în zelul seu a mers prea departe, a atacat pe nedrept și a învinuit fără de nici o basă pe acel bărbat, care este tocmai precum pretinde dînsul în articolul seu, astfel de bărbat, care „când cere lipsa nu cruță ostenele, nu sacrificii spre a sporii instituțiunile naționale“ și pe care cu toții îl cunoaștem, ca pe un om activ și cu viață interesare față de neamul seu. Când indiferentismul și neglijența masei nu-l dă ajutor la o acțiune mai extensivă și

dennă de o masă atât de considerabilă și când acest bărbat nu-și arogă nici un merit și bucuros se supune unui stegar mai norocos în acțiune? merită acel bărbat să-și faci reproșuri? — sau a zădărnici el cândva vre-o acțiune națională? — sau s'a retras dela acțiunea națională întreprinsă pentru binele comun?

Atîta în interesul adevărului. u.

Dicio-Sân-Mărtin, Dec. 1895.

Onorată Redacțiune!

În nr. 255 c. al „Tribunei“ „un alegător român“ din Cetatea-de-baltă, ne roagă cam ironice a răspunde pe cale ziaristice noastre dacă avem Români în congregațiunea municipală? și cari sînt aceia?

Deși întrebările acestea nu sînt adresate directe persoanei mele, totuși ca unul dintre cei doi advocați, despre cari se zice: că unul s'a cărat pe Tîrnăvă în sus, și altul în jos cu permisiunea On. Red. răspund „alegătorului român“ în următoarele:

Înainte de toate constat, că inteligența Română din D.-St.-Mărtin stă din doi advocați și un protopop, și noi, cu ori fără permisiunea dlui alegător român, ne ținem Români adevărați și conlucrăm după puteri și împrejurări întru apărarea cauzelor noastre naționale fără să mai trimbițăm prin lume și să mai facem reclame.

Noi am știut bine, că la timpul seu, „Tribuna“ a făcut atență inteligența română de pretutindeni față cu alegerile municipale în perspectivă, și vedem cu bucurie, că în multe locuri Români nu numai au desfășurat o activitate laudabilă, ci aceea a fost chiar încoronată de succes.

S'a făcut însă numai acolo unde s'a putut. „Alegătorul român“ însă bine știe, că aici la noi cercurile de alegere așa sînt de măiestrit compuse încât în astfel de condițiuni e imposibil a pute alege un singur membru barem, trebuia să știe, că am cercat noi și într'alte rînduri fără a pute reuși cu un singur membru, și așa pentru-ce să mai ostănești oamenii, ca în urmă și tu și ei să te trezești cu o decepțiune mai mult.

De ziua alegerii altcum puțin am știut și noi, totuși ne-am prezentat la alegere și aici acolo am conlucrat, amăsurat puterilor încât au fost aleși 3 membri români dintre 9, și anume: Simion Căluț, avocat; Iacob Macaveiu, protopop și Dumitru Golean, percepător regesc și numai după-ce reușia membrilor români a fost asigurată, m'am cărat în afacerile mele pe Tîrnăvă în sus, și 'mi-șe pare, că am întâlnit pe „alegătorul român“ venind de către Sucea, fără a-l durea mult de alegerea ce decurgea și de interesele cauzei de care se face ca-și-cum s'ar interesa.

Dacă la acestea aș mai ave să adaug ceva, ar trebui să spun, că nu numai în centru avem puțină inteligență, dar' și în întreg cercul se simțeste aceeași lipsă, preoțiunea noastră rău dotată în mare parte e miseră, ear' învătători conștiți de demnită lor avem încă și mai puțin și prin urmare facem numai aceea ce putem.

Cu acestea cred că am răspuns „alegătorului român“ ceea-ce am fost dator, și sînt convins, că dacă 'și-ar arăta numele pe față, puțin ar pute dovedi la activul faptelor sale românești.

În urmă din respectul către publicul român, și față cu Onorata Redacțiune a „Tribunei“ îmi țin de datorință — avînd în mână lista completă a membrilor români din congregațiunea comitatului Tîrnăvei-mici — a o comunica, fiindcă cea comunicată nu a fost completă.

Membrii viriliști sînt: Emiliu Pop, proprietar în Bobohalma; Honoriu Tilea, inginer; Nicolae Rusan, proprietar în Sâncel; Vasile Zehan, adv., Sogan Bacur, proprietar în Cerghid; Dănilă de Tămas, preot în Deag; Eugen Bian, notar și proprietar în Faget; Petru Nirastean, preot în Ernot; Moise Birtolon notar în Lăscud.

Suplenți: Solomon Șerban, propr. în Alma. Membrii aleși: Filon Rațiu, notar în Bita; Ioan Moldovan, notar în Velț; Stefan Lita, preot în Lunca; Ioan Hoșa, preot în Bita; Filip Do Colin, preot în Micăsasa; Alexandru Pătruț, proprietar în Tăuni; Simion Căluț, avocat în D.-St.-Mărtin; Iacob Macaveiu, viceprotopop în D.-St.-Mărtin și Dumitru Golean, percepător reg. în D.-St.-Mărtin.

Cu toată stima:

Vasile Zehan, advocat.

La

Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

CRONICĂ

Sibiu, 13 Decembrie n.

Crește numărul baronilor în Ungaria a cucutele. Baronul Bánffy își sporește dicții prin binevoitoria distribuie de ranuri. Este foarte productiv, așa făcut deodată făcând 10 baronași cu pinteți. Eată ce crie „Magyarország” despre marele fabricator e baroni: „Fie glorificat numele lui Bánffy, pentru-că el împrăvește mai subline lucruri ca ri-care muritor. Toate produsele sunt rezultul unui ceva, Bánffy și din nimica roiește produse, ca și D-zeu. Bunul D-zeu hiar, vândând minunile lui Bánffy, trebuie să-și măturisească: „M'am topit! Eu numai oameni m știut face, acesta e capul meu d'operă. Acest puternic Bánffy însă produce de-adreptul aroni!” — Ne asociem și noi jurnalului un-urese în admirarea transcendentului Bánffy. Atre baronii noi sânt tot oameni fără vre-un recut, fără nici un merit, decât că plăteau contribuție de 3000 fl., așa bună-oară Pallini akery József și Baich Milos. „Astfel stând acurkey — serie „Magyarország” în primul în 12 l. c. — productivitatea lui Bánffy încă m s'a exhaustat. Bine ar fi însă, dacă Bánffy ar face lege, ca toți cei-ce plătesc contribuție este 3000 fl., să fie de-adreptul numiți ba-roni și membri în Casa Magnaților. Astfel ar putea numi o mare multime, ceea-ce la oată întemplantarea ar fi cel mai memorabil dar millenar pentru Ungaria”. Istina!

Jertfele intrigilor guvernamentale. Mișelile partidului guvernamental în afacerea dela Stupava sânt pe larg comunicate și de noi. Cetim în foile ce ne sosesc astăzi din Budapesta, că din acei alegători, cari de către țendarmerie și miliție au fost oprii o noapte întreagă sub cerul liber, 70 de inși s'au imbolnavit de tifus și zac astăzi greu bolnavi pe acasă. Asemenea aflăm, că și dintre militari au intrat vre-o 60 în spital, știrea despre imbolnavirea alegătorilor o comunică preotul Bond din Stupava, care însuși s'a abținut dela votare. Indignațiunea este generală. Sânt mare fructele liberalismului lui Bánffy!

Țeara bolnavă. Statisticile de pe anul 1895 ne prezintă starea sanitară a populațiunii din Ungaria în colorii foarte posomorite. Cu toate acestea însă cea mai mare parte a populațiunii nu este provăzută cu medici și în consecuență e tristă constatarea, că a patra parte din morții anului acestuia nu au fost deloc sub tractare medicală. „M-g” aduce o știre detaliată despre stările din comitatul Maramureșului. Acolo au murit din 1 Ianuarie începând cu totul 6555, dintre cari trei mii nu au consultat medici. Comitatul Maramureșului are 80 mii de locuitori Socotind la acestea pe cei 37 medici din comitatul întreg, vine un medic la circa 7000 de locuitori.

Zile frumoase. Vestitul astrolog Rudolf Falb își dobandește tot mai multe simpatii, tot mai rar este prins cu minciuna. Pe lângă degherea așa numitelor zile critice de peste an, el mai prevestește și zilele frumoase. Astfel ne asigură de timp calduri pe întreaga luna aceasta și indeosebi pe durata Craciunului. Până acum corăspunde întrucâtva timpul. Nu știm ce va fi în viitor.

O carte folositoare. Zilele acestea va apare de sub tipar (Institut Tipografic) cartea voluminoasă a dlui Dr. Aurel Brode, care cu competiția-i recunoscută serie primul studiu de valoare asupra bancilor sistem Raiffeisen, arătând în același timp și felul cum s'ar pute populariza și la noi această folositoare instituțiune.

„Vatra”, revista mult apreciată a amicilor nostri I. Slavici și G. Coșbuc a aparat pe luna asta cu un cuprins bogat, pe care îl facem cunoscut în altă parte a ziarului nostru. Aci constatăm numai, că revista progresaază și îndemnăm pe cetitorii nostri să o aboneze toți.

Aniversarea victoriei dela „Plevna”. Cetim în „Timpul”: În ziua luării Plevnei s'a oficiat un Te-Deum la biserica Spirea-Veche din dealul Spirei, la care au asistat M. S. Regele, A. S. R. principele Ferdinand, domnii ministri și toată curtea regală.

„Viața”. Revista săptămânală. Apare Dumineca în București. Director: A. Viahuța. Anul II. Nr. 31 are următorul sumar: A doua aniversare, de Viața. — O, lasă-mă (poesie), de Artur Stavri. — Cetitorii nostri, de Cr. — Moartă (poesie), de Alexandrina Mihaescu. — Torturata, de Constanța Hodoș. — Când n'am ce scrie (poesie), de Mirmidon. — Literatură cu „veille-matin”, de Rs. — Azi și dalacul (poesie), de George Murnu. — Dramele reportajului, de Spic. — Câtece din Basarabia, de George Madan. — Pasteur, Luca și dalacul, de Microb. — Literatura electorală, de Rad. — Face pușchi (snoavă), de D. Stăncescu. — Corespondența. — Bibliografie etc.

În inferbințele alegerilor colegii nostri din România ni-au dat unele știri, cari ne-au lăsat nedumeriți. Astfel „Epoca”, ziar conservator, în numărul seu dela 29 Noembrie (11 Decembrie) a scris: „Un deputat ungar în Camera română. Din Roman ni-se anunță, că guvernul susține candidatura țeranului Ioan Rob din Săbaoni la colegiul al III-lea, în contra bătrânului tribun și fost ministru liberal, domnul Nicolae Ionescu. Acest Ioan Rob este Ungur și nu știe românește mai nimic. Adevărul lui nume este Rab János. Eljen!!!” Ear „Timpul”, alt organ conservator, în numărul seu dela 30

Noembrie (12 Decembrie) dând rezultat alegerilor col. III., scrie despre județul Roman următoarele: „Alegători înscriși 613. Votanți 505. Buletine anulate 22. N. Fleva, liberal 404 ales, D. M. Rob conservator, 69”. Cine are acum dreptate? Ori că acest D. M. Rob, conservator, nu-i din neamul lui „Rab János?”

Apropos de alegerile din România. Un amic din România ne atrage atenția asupra unui lucru. Eată care: Din comitetul Ligei au ajuns ministri domnii G. Cantacuzino și G. Paladi; secretar general în ministerul cultelor dl St. Șihleanu, senatori dl V. A. Urechia și St. Perieteanu-Buzău, deputați Delavrancea și Blanu.

Desastrul Italianilor în Africa. Sub acest titlu se dau următoarele amănunte asupra oștirii italiene din Africa: Roma, 10 Dec. — O depeșă a generalului Baratieri, anunță, că coloana Toselli, compusă din 5 companii, a fost atacată pe neașteptate și îngungurată de o armată întreaga pe Șoași, al căror număr se poate urca la 20.000 de oameni. Amănuntele lipsesc. Generalul Arimondi, mergând să springiească pe maiorul Toselli, a avut de luptat cu mimicul. Perderile armatei Șoașilor sânt foarte mari. — Camera deputaților. Ministrul de resbel cetește depeșă generalului Baratieri. Aduăgă, că guvernul a răspuns, reînoid încrederea sa lui Baratieri și invitându-l să ceară tot ceea-ce ar avè trebuință pentru operațiunile militare; e sigur că a fost interpretul camerei. Pozițiunile Italianilor sunt tari, evenimentul este grav, dar nu nereparabil. Ministrul termină zicând, că nici un deget din posesiunile italiene n'a fost ocupat de mimici. (Aprobări vii, șgomote în extrema stângă). Se vor lua măsurile necesare pentru protejarea și prestigiul numelui Italian. Batalionul Toselli se compune din 1200 de indigeni cu 20 onceri și 48 sub-oficieri. Batalionul dispunea și de o baterie de munte. Lipsesc știri în privința maiorului Toselli, a 17 oficieri ai batalionului seu și 900 ascaris. Dacă Șoașii continuă să înainteze asupra Makalei, această pozițiune este așa de bine apărată, încât poate să reziste întregii armate a Negusului. Makale este aprovizionat cu munițiuni și nutrimente pentru 2 luni. Regele s'a dus să confereze azi asupra știrilor din Africa cu dl Crispi, care fiind indispus n'a eșit din casa. „Tribuna” și „Italia militară” zic, că consiliul de ministri este unanim pentru a da generalului Baratieri mijloacele necesare pentru o acțiune grabnică și energică pentru a fi odată pentru todeauna.

Documentele lui Arton. Sub acest titlu ziarele franceze din Paris scriu: În Camera deputaților dl Ricard răspunde la întepelarea ce l'a s adresat în privința alegațiunilor avocatului lui Arton la Londra, care pretinde că dl Ricard a trimis pe jurnalistul Lefèvre la Arton, pentru a-i promise indulgență dacă l-ar remite hârtiile ce sânt în posesia lui. Dl Ricard declară că a primit visita dlui Lefèvre, care l'a propus se-și procure hârtiile privitoare la Arton. Ministrul a crezut că trebuie să profite de această ocaziune și a dat dlui Lefèvre o scrisoare, rugând pe comisarul special la Londra se-l ajute în cercetările sale. Declarațiunea dlui Ricard se aprobă cu 485 voturi contra 1.

Documentele lui Arton. Sub acest titlu ziarele franceze din Paris scriu: În Camera deputaților dl Ricard răspunde la întepelarea ce l'a s adresat în privința alegațiunilor avocatului lui Arton la Londra, care pretinde că dl Ricard a trimis pe jurnalistul Lefèvre la Arton, pentru a-i promise indulgență dacă l-ar remite hârtiile ce sânt în posesia lui. Dl Ricard declară că a primit visita dlui Lefèvre, care l'a propus se-și procure hârtiile privitoare la Arton. Ministrul a crezut că trebuie să profite de această ocaziune și a dat dlui Lefèvre o scrisoare, rugând pe comisarul special la Londra se-l ajute în cercetările sale. Declarațiunea dlui Ricard se aprobă cu 485 voturi contra 1.

Documentele lui Arton. Sub acest titlu ziarele franceze din Paris scriu: În Camera deputaților dl Ricard răspunde la întepelarea ce l'a s adresat în privința alegațiunilor avocatului lui Arton la Londra, care pretinde că dl Ricard a trimis pe jurnalistul Lefèvre la Arton, pentru a-i promise indulgență dacă l-ar remite hârtiile ce sânt în posesia lui. Dl Ricard declară că a primit visita dlui Lefèvre, care l'a propus se-și procure hârtiile privitoare la Arton. Ministrul a crezut că trebuie să profite de această ocaziune și a dat dlui Lefèvre o scrisoare, rugând pe comisarul special la Londra se-l ajute în cercetările sale. Declarațiunea dlui Ricard se aprobă cu 485 voturi contra 1.

MAI NOU.

Abusuri în comitate.

Din Arad primim următoarea telegramă:

În lista oficială a membrilor în congregația comitatensă nu au fost induși peste 15 membri români alesi. Aceasta ori că este o manoperă perversă, ori că mandatele s'au anulat în chip clandestin, pentru-că anularea nu e comunicată celor interesați. În schimb vicispanul Szalmáry a dat ordin tuturor solgăbiraelor ca să invite în persoană pe fiecare membru ungar și alți „patrioți” la adunarea de Lună a congregațiunii pentru a paraliza acțiunea Românilor și a omori cu forța ori-ce aspirațiune.

Eată cum se practică în comitatul Aradului legalitatea, constituționalismul și liberalismul. V. Mangra.

Cum vedem, actualul vicispan al Aradului vrea să ajungă și el pe urmele lui Tabajdy-pașa, cel vestit de brutal. Dacă însă așa se pune acolo lupta: care pe care, frații nostri Români se o primească. Ei sânt mai mulți și mai tari. Astfel de satrapii, cu toți agenții lor netrebniți, trebuie puși la locul lor.

Din Budapesta.

— Scrisoarea corespondentului nostru. —

Budapesta, 12 Decembrie.

Un proces slovac în Budapesta. — O carte care îi supără pe Maghiari.

Înainte de a trimite raportul detaliat asupra „procesului de agitare” în contra preotului slovac Ramuold Zaymus, pertractat astăzi, îmi iau voia să vă anticipez câte ceva deja de acum.

Procesul a fost intentat pentru agitare la ură în contra naționalității maghiare și la nesupunere față de le-

gile bisericești, va să zică un proces pentru — duplă agitare....

Acusatul este un moșneag de 68 ani, și este paroch catolic în Bycița, (com. Trencin.)

Articolul incriminat, al cărui autor este dl Zaymus poartă titlul de: „Pecătoșenia clubului catolic din Zsolna” și a apărut în „Narodny Noviny” numărul dela 20 Aprilie 1895. Expune incidentul dela casina catolică din Zsolna, când cu demonstrațiile făcute de membrii acestui club cu prilegiul unei disertații, ținută de cătră acusat. Cetitorii „Tribunei”, își vor aduce aminte de acest incident din primăvara trecută, când preotul Zaymus invitat de casina catolică din Zsolna, a ținut o disertație economică, în decursul căreia a vorbit și de șovinismul maghiar, alimentat de jidovime, ear' membrii clubului l-au impedit să-și continue disertația. Asupra acestui incident se pronunță articolul din chestiune, în care autorul atrage atenția catolicilor asupra pericolului ce isvorește din legile bisericești, create din falsul liberalism și mai ales din turbatul șovinism al Ungurilor.

Întrăceasta a văzut procurorul din Budapesta delictul dupei agitari și a intentat procesul, a cărei pertractare finală a avut loc astăzi în fața curții cu jurați din Budapesta.

Pertractarea, la care a asistat tinereimea română, slovacă și sârbă în mare număr, s'a ținut sub presididul judeului de tribunal: Zsitvay Leo. Acusa a susținut-o procurorul Lendvay, ear' apărarea a luat-o asupra-și avocatul slovac Mileț. Juriul s'a compus astfel: Ráth Karoly, Dr. Neumann Árpád, Légrádi Béla, Dr. Biró Kálmán, Paky Béla, Dr. Biró Kálmán, Enyedi Vilmoș, Matuschka István, Dr. Porczy Ignác, Gyulai S., Strasser Sándor, Dr. Zsigmondy Jenő, Erős Aladár, jurați ordinari: Dr. Ball Ignác, Dr. György Elek, suplenți.

Acusa, atât cea din actul procuraturii cât și cea rostită în rechisitorul procurorului este susținută cu obicinuitele afirmări, că prin astfel de articoli, ca cel incriminat, se agită contra rasei dominante, contra legilor și ordinei de drept al statului.

Apărătorul într'un pledoar foarte moderat îl scușă pe autor, care earăși la rindul seu declară, că nici când n'a avut contra Maghiarilor ceva, ci dimpotrivă dorește o înțelegere frățească între Slovaci și Maghiari...

Procurorul replică incolor și el și singurul răspuns la pledoar îl dă prin cuvintele, că un preot și încă în etate de 68 de ani să nu — politizeze!...

Juriul după consultare, reapărând prin rostul presidentii seu, deputatul Matuschka anunță, că cu 9 contra 3 voturi respinge afirmarea, că articolul ar conține agitare contra legilor bisericești; ear' ce privește agitarea contra Ungurilor 6 se pronunță pro, 6 contra. Astfel acusatul a fost achitat, ear' erarilor condamnat la purtarea șpeseilor procesului și să plătească avocatului 60 fl. remunerație și acusatului 30 fl. șpese de călătorie... Acesta e reasumatul scurt al procesului de azi.

În zilele acestea a apărut în ediția institutului tip. „Atheneum” în Budapesta o carte voluminoasă cu titlul: „A Király”. Autorul anonim ascuns sub * * spune fără milă incontestabila adevere despre ilolialitatea Maghiarilor, și mai ales a kossuthiștilor. Cartea acesta, care este primul volum dintr'un ciclu de scrieri asupra vieții publice maghiare, este întâmpinată cu resens general din partea patrioților.

Adevărul îi — doare. Daelius

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Constantinopol, 13 Decembrie n. Numai după-ce Sultanul a jurat pe Al Coran, Said-Pașa s'a declarat dispus să se întoarcă acasă.

Ieri li-s'a inmanat ambasadorilor străini condițiile sub care se între al doilea vas de pază: fiecare vas să fie ușor, să nu între deodată, ci fiecare putere pe rind; intrarea aceasta să nu fie considerată ca precedent pentru viitor.

Madrid, 13 Decembrie n. Crisa ministerială e iminentă.

Bibliografie.

A apărut Nr. 14 din anul al doilea al admirabilei reviste ilustrate pentru familie: „Vatra” având următorul sumar: Crin și Trandafir, de Radu. — Într'un album, poesie, de Ioan Tucidian. — Ramura de camelie, trad. de C. Ramură. — Amintire (Heine) poesie, de C. X. — Din Scyla în Charibdea, de St. Basarabeanu. — Sus viosara, poesie, de George Murnu. Bătrânul clopotar, trad. de C. Ramură. — Nora, de Henric Ibsen, trad. de B. Marian. — Maxime. — Din vieță, de Maria Cuanțanu. — Să fie adevărat?, sunet de I. B. Hétrat. — Pantoflu „puului mamei”, de I. de Garches, trad. de Breb. — Principesa și bobul de măzere, (după Andersen), trad. de I. Br. — Asta-i, sonet de I. B. Hétrat. — Din Istoria naturală (E'efantul) F. Licherfeld, trad. de N... — Fel de fel. Ilustrațiile: Odalistă — Ultima sărutare. — O baie rece. — Căzută! — Floarea lotus.

A apărut: „Buletinul societății de științe fizice”, din București, anul IV. Nrul 8 și 9 cu un cuprins variat, între altele necrologul lui Pasteur, comunicat de secretarul societății, precum și „Elementele magnetice ale României”, de D. Negreanu și Marius Murășianu.

La librăria „Institutului Tipografic” din Sibiu se află următoarele cărți:

- „Memorial”, Archiep. și Metropolitanul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu „ — 28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I și II. a 2 fl. — cr. „ — 4.—
„Poveștile Bănatului”, de Cățana „ — 30
„Literatura popor. română”, de Gaster „ — 2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou”, de Dr. Iuliu Olariu „ — 2.50
„Cersitorul”, dramă în 2 acte de Livescu „ — 50
„tudii Critice”, de Ghera. Vol. I și II. a 2 fl. 20 cr. „ — 4.—
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu „ — 1.—
„Izvoave”, de Demetrescu „ — 4.—
„Trandafiri și viorele”, de Pop-Reteganul „ — 60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebue „ — 1.—
„Floarea din Firenze”, de Livescu „ — 50
„Memorii din timpul rășboiului”, de Georgescu „ — 88
„Pui de lei”, poesii eroice, de Neșțescu „ — 1.—
„edie de gală „ — 2.—
„Loesii”, de Macedonski „ — 2.—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi „ — 1.50
„Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu „ — 2.—
„Trăvnițe”, 10 piese Slovacăști Vol. I și II. a 1 fl. 50 cr. „ — 3.—
„Serierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu „ — 70
„Merinde dela școală”, de Popa „ — 60
„Despre influența împregiurării”, de Panaite Zosin „ — 50

La comendele din afară să se adaugă pentru porto postal totdauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2 cr. v. a. Pentru siguranța expediției se recomandă modalitatea diu urmă.

Călimdaraul zilei.

2/14 Decembrie n. 1895.

Italian: Pror. Avacum. Gregorian: Nicasie. Soarele: răsare 7.39 apune 3.56 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 13 Decemvr 5 n. 8 ore dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosf. în mm. (Mediu linar 725.9), Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția și vântul

Din țeară 13 Dec. n. 7 ore dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiun. atmosf. la mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și vîria

Teatru orașeneso în Sibiu.

Sămbătă, 14 Decembrie n. 1895:

„Heiratsschwinder”. Farsă cu cântări.

Duminecă, în 15 Decembrie n. 1895.

„Der Dumme August”. Farsă cu cântări.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 11 Dec. n. 1895.

Table with 4 columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilio

Table with 4 columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilio

Table with 4 columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilio

Table with 4 columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilio

Cursul pieții din Sibiu.

Table with 2 columns: Harte-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Galbeni

Bursa din Budapesta.

Din 11 Decemvrie n. 1895.

Table with 2 columns: Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, Renta ung. val. cor. 4%, Impunatul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., croate-slavone, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Soghedin, Renta de hârtie austriacă, de aur austriacă, Leaurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Scrieri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”, Argintul, Galbeni împărătești, Napoleon d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi

Bursa de Viena.

Din 11 Decemvrie n. 1895.

Table with 2 columns: Renta de aur ung. 6%, Renta „ „ „ 4%, Renta ung. v. c. 4%, Împrunatul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., croate-slavone, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Soghedin, Renta de hârtie austriacă, de aur austriacă, Leaurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Galbeni împărătești, Napoleon d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi

Bursa de București.

Din 29 Nov. v. — 4 ore p. m. Casa

Table with 2 columns: Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, Renta (Schnuldverschreib), Oblig. de stat C. F. R. 6%, Renta rom. (Rur. conv.) 6%, Împrumutul municipal 5%, Scrieri func. rurale 5%, Scrieri func. rurale 7%, Idem urbane 7%, de 6%, de 5%, Banca-Naț. (100 lei vers. intr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei vers.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei vers.), Soc. rom. de reasig., Soc. de cou (250 lei vers.), Oblig. Cassei Penșionilor, Agio

Schimb.

Table with 2 columns: Londra 3 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agio

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Giontea. Proprietar: T. Liviu Albini.

